

Aan het College van Burgemeester en Wethouders
Gemeente De Bilt

Geacht College,

De coronacrisis heeft een forse impact op de gehele samenleving zowel op de korte termijn als mogelijk voor de komende jaren. Dit ten aanzien van:

- Gezondheid en Welzijn. De gevolgen voor de ouderen, voor mensen met een beperking of mensen met een kwetsbare gezondheid zijn dat zij beperkt worden in hun bewegingsvrijheid, met mogelijk eenzaamheid en isolement tot gevolg. Zij worden afhankelijk van hun steunstructuur (mantelzorg) en de professionele zorg.
- Werkloosheid voor diegenen met een lage opleiding en flexcontracten met daaruit voorkomend armoede.
- Dreigende faillissementen van lokale ondernemingen met minder lokale winkels en voorzieningen tot gevolg.
- Onderwijsachterstand juist voor die kinderen uit kansarme milieus.
- Sterke toename van digitale communicatie en online dienstverlening. Dit kan tot problemen leiden bij die burgers die digitaal niet of onvoldoende bekwaam zijn.
- De crisis heeft ook positieve kanten: burgers kijken meer naar elkaar om en er is een sterke toename van het aantal burger- en buurtinitiatieven om elkaar te helpen.

De impact van de crisis zal groot zijn, mede door een samenloop van een economische crisis, een gezondheids crisis en (afgedwongen door maatregelen) gedragsverandering.

De vraag is hoe de gemeente De Bilt met de gevolgen van de crisis moet en kan omgaan. De Adviesraad Sociaal Domein wil, gezien de impact van de coronacrisis (vooral op kwetsbare mensen), een (ongevraagd) advies uitbrengen aan Uw College.

1. Monitoring:

Monitoring van de effecten van de coronacrisis voor kwetsbare mensen is van belang, zoals:

- Toename werkloosheid en bijstand
- Toename schuldenproblematiek en armoede
- Toename achterstand bij onderwijs en inburgering
- Toename van eenzaamheid en isolement
- Discontinuïteit in huishoudelijke hulp
- Toename van problemen in gezinnen, met name t.a.v. huiselijk geweld.

Advies 1a.

Monitoring van effecten is mogelijk door met (vertegenwoordigers van) de burgers die door bovengenoemde effecten worden getroffen in gesprek te gaan. Betrek hen bij het ontwikkelen en uitvoeren van beleid.

Advies 1b:

Monitoring van de inzetbaarheid van en ingezette huishoudelijke hulp is een hoge prioriteit (zie onderstaande toelichting).

Neem maatregelen/investeer om de continuïteit van de huishoudelijke hulp te waarborgen voor diegenen die recht op deze hulp hebben.

Toelichting bij advies 1b:

De huishoudelijke hulp is essentieel voor de kwetsbare bewoner van De Bilt en staat onder druk.

Dit laatste wordt veroorzaakt door:

- o De oudere durft het zorgpersoneel niet te ontvangen uit angst besmet te raken en ook omgekeerd kan dit gelden.
- o Invoering abonnementstarief.
- o Corona onder het personeel

Advies 1c.

Monitor het wegvallen van vrijwilligers bij organisaties als Bibliotheek, De Voedselbank, Tafeltje Dekje, Handje Helpen, Humanitas, Vluchtelingenwerk. Ga met deze organisaties in gesprek als hierdoor hun dienstverlening onder druk komt te staan.

Toelichting bij advies 1c:

De meeste vrijwilligers bij deze organisaties zijn ouderen. We zien dat in deze coronatijd een deel van hen afhaakt omdat zij de publieke ruimte als bedreiging zien. Dat vermindert de kwantiteit en kwaliteit van de dienstverlening.

2. Zorg en Welzijn

Advies 2a:

Nodig alle instellingen die direct de impact waarnemen die corona heeft op kwetsbare inwoners uit een uitvoeringsplan te ontwikkelen hoe de ongewenste effecten van de coronacrisis het beste kunnen worden bestreden. Dit betreft zowel lokale instellingen (Mens De Bilt, CJG, WVT, Bibliotheek, De Voedselbank, Tafeltje Dekje, Handje Helpen, Humanitas, Vluchtelingenwerk, Onderwijsinstellingen etc.) als zorginstellingen.

Advies 2b:

Faciliteer bovengenoemde instellingen bij de uitvoering van de plannen, zowel in menskracht als financieel. Wees transparant over de beschikbare middelen die ingezet kunnen worden. Stuur strak op het bereiken van resultaten, beoordeel op de behaalde resultaten en stel de toewijzing van beschikbare middelen zo nodig bij.

Advies 2c:

Maak heldere procesafspraken (regie, rapportages, verantwoording) en voorkom daarbij onnodige administratieve lasten. Werk vanuit vertrouwen en geef de professionals ruimte.

3. Wijk- en burgerinitiatieven:

Advies 3a:

Omarm initiatieven in buurten en straten die ontstaan zijn als antwoord op de coronacrisis en probeer deze 'zorgzame buurten' in stand te houden en te versterken en uit te breiden. Zij zorgen voor verbondenheid en sociale samenhang.

Advies 3b:

Betrek burgers bij versterking van de vaardigheden van inwoners in zelfsturing en zelfredzaamheid, met name stimulerende ondersteuning van diegenen die niet (voldoende) digitaal kunnen communiceren.

Advies 3c:

Ga met ouderen en kwetsbare bewoners in gesprek over de toegankelijkheid van de publieke ruimte om maatregelen te nemen waardoor de toegankelijkheid ervan voor deze doelgroep vergroot wordt.

Toelichting bij advies 3c:

De publieke ruimte wordt nu in corona tijd door de oudere en kwetsbare bewoner vaak als een bedreiging gezien in plaats van dit als een sociale ontmoetingsplaats te ervaren. Het is een opgave om te proberen de publieke ruimte voor deze doelgroep minder bedreigend te maken.

Advies 3d:

Ga na in hoeverre de gemeente de regeling voor het "uitdaagrecht" kan gebruiken om juist in corona-tijd ontstane initiatieven een gelijkwaardige positie te geven in het subsidie- en inkoopbeleid.

- Uitdaagrecht (toelichting): Met het uitdaagrecht kunnen inwoners hun gemeente verzoeken om de uitvoering van een taak van de gemeente over te nemen, al dan niet met bijhorend budget, omdat inwoners deze taak beter of goedkoper kunnen uitvoeren. Bijvoorbeeld als het gaat om een sportpark of een maatschappelijke voorziening

4. Communicatie

Advies 4a:

Wij denken dat het van belang is om na te denken over communicatie specifiek gericht op de jongerendoelgroep en adviseren daar een gericht communicatiebeleid voor te ontwerpen. Mogelijk zijn hierover al landelijke voorbeelden en/of initiatieven.

Advies 4b:

Voeg aan de website pagina de optie toe voor wederkerige communicatie met de burger van de gemeente. Nodig hen uit om met ideeën en suggesties te komen die helpen de effecten van de crisis te dempen.

Toelichting bij advies 4b:

De website van de gemeente geeft heldere informatie over corona.

De website is vooral ingericht op het zenden van de boodschap en minder op dialoog of beantwoorden van vragen.

Aandachtspunt en vraag bij communicatie:

Er is een contradictie tussen enerzijds het werken van ambtenaren veelal vanuit de thuissituatie en anderzijds de noodzaak om de zichtbaarheid vergroten van de gemeente/respectievelijk het contact met de burgers te versterken.

Onze vraag luidt: hoe gaat U om met dit geschetste dilemma.

Tot slot

In dit advies laten we essentiële onderdelen van de samenleving als sport en cultuur buiten beschouwing. Deze worden zwaar getroffen door de coronacrisis terwijl zij voor samenhang en ontspanning in de samenleving van groot belang zijn. Wij nemen aan dat U met de Biltse Sport Federatie als ook de culturele instellingen in gesprek bent/u laat adviseren over de bestrijding van de gevolgen van de coronacrisis voor deze sectoren. Corona trekt ook een wissel op de (lokale) economie. Werkgelegenheid en arbeidsparticipatie zijn van groot belang voor onze burgers. Stimuleer en ondersteun waar mogelijk lokale ondernemingen/winkels, ook in aanpassing (tijdelijke) regelgeving

In onze adviezen benadrukken we het belang om met alle betrokken doelgroepen en instellingen in gesprek te gaan en te blijven en hen te (blijven) betrekken bij het ontwikkelen van beleid en de uitvoering ervan. Ervarensdeskundigen houden onze ogen open voor eventuele blinde vlekken die wij allen hebben.

De coronacrisis verhoogt de druk op de gemeenten die zich sowieso al in een precaire (financiële) situatie bevinden. Als adviesraad denken wij graag waar mogelijk met u mee. U kunt op ons rekenen.

In de hoop U met dit schrijven van dienst te zijn geweest, teken ik,

Hoogachtend,

A handwritten signature in black ink, consisting of several fluid, overlapping strokes that form a cursive name.

Hans Voogt,
Voorzitter Adviesraad Sociaal Domein De Bilt

De Bilt, 13 augustus 2020